

Hi 01 Handhaafinstructie geluidhinder veroorzaakt door bouw- sloop- en renovatiwerkzaamheden

(inclusief beleidsregels ontheffingen Werken buiten reguliere werktijden)

Vastgesteld B & W 10-02-2015

Hiermee wordt de Handhaafinstructie bouwhinder (hi 01), bestuurlijk vastgesteld d.d. 28-02-2006, ingetrokken.

INHOUDSOPGAVE

1. Toepassingsgebied
2. Doel en context
3. Juridisch kader
4. Definities
5. Ontheffing
6. Normstelling
7. Toetsing aanvraag ontheffing
8. Toezicht en handhaving

1. Toepassingsgebied

Geluidhinder wordt voornamelijk veroorzaakt door uitvoering van bouwwerkzaamheden die voor het bouwproces noodzakelijk zijn. Door deze instructie toe te passen kan worden bepaald wanneer er sprake is van ernstige geluidhinder en hoe de afdeling Toezicht en Handhaving Bebouwde Omgeving van de gemeente Utrecht (VTH–THBO) het beleid handhaaft. Ook wordt er in deze instructie aangegeven hoe er omgegaan wordt met vrijstellingen en ontheffingen van wet- en regelgeving.

In het Bouwbesluit 2012, dat met ingang van 1 april 2014 is gewijzigd, zijn voorschriften ten aanzien van bouw- en slooplawaai opgenomen, de handhaafinstructie is af gestemd op deze landelijke voorschriften. Ook is het ontheffingsbeleid ingevolge artikel 4:1 APV daarop afgestemd.

2. Doel en Context

Doel van deze instructie is om hinder en overlast door bouw-, sloop- en renovatiewerkzaamheden te voorkomen of tot een minimum te beperken door een transparante en eenduidige uitvoering van toezicht en handhaving door VTH–THBO.

De stad groeit nog steeds en de bouwactiviteiten in Utrecht nemen toe. De handhaafinstructie helpt de toename van geluidhinder zoveel mogelijk te beperken. Dit gebeurt onder andere door te omschrijven wanneer ontheffing mogelijk is, op welke wijze ontheffing wordt verleend en hoe het toezicht en de handhaving plaatsvindt.

De huidige wetgeving kent de nodige beleidsvrijheden. De handhaafinstructie geeft hier invulling aan. Door de afwegingen met betrekking tot het uniform handhaven van bouwhinder vast te leggen in een handhaafinstructie wordt de transparantie daarover bevorderd en daarmee de rechtszekerheid voor bewoners en bedrijven.

3. Juridisch kader

Bouw-, sloop- en renovatiewerkzaamheden kunnen geluidsoverlast veroorzaken.

In artikel 8.3 Bouwbesluit 2012 staan voorschriften om de hinder te beperken. Deze voorschriften hebben echter alleen betrekking op bouw-, sloop- en renovatiewerkzaamheden die worden uitgevoerd op werkdagen tussen 07.00 en 19.00 uur (de dagperiode).

Op grond van artikel 8.3, lid 3 Bouwbesluit 2012 kan het bevoegd gezag ontheffing verlenen voor bouw-, sloop- en renovatiewerkzaamheden in de avond- en nachtperiode. Ook voor werkzaamheden op zondag en feestdagen kan de ontheffing worden verleend.

Artikel 4:1 van de Algemene plaatselijke verordening bevat ook voorschriften om geluidhinder te beperken. Denk hierbij aan werkzaamheden aan wegen, kanalen, rivieren, spoorwegen en dergelijke. Op grond van dit artikel is het verboden om geluidhinder te veroorzaken. Burgemeester en Wethouders kunnen ontheffing verlenen van dit verbod (Artikel 4:1 lid 2).

Het verbod geldt niet voor hindersoorten waarvoor Burgemeester en Wethouders nadere regels hebben gesteld. Het verbod van artikel 4:1 APV geldt ook niet als de beperking van geluidsoverlast is geregeld in de Wet milieubeheer, de Wet geluidhinder, de Wegenverkeerswet, de Zondagswet, het Wetboek van Strafrecht, de Luchtvaartwet of het Reglement verkeerstekens en verkeersregels van toepassing is. De Woningwet (en het Bouwbesluit) worden hier niet genoemd. Echter omdat er in een hogere regeling een specifieke vorm van geluidhinder is geregeld (namelijk bouw- en slooplawaai) prevaleert de hogere regeling. Artikel 4:1 APV is ook niet van toepassing op bouw- en slooplawaai waarvoor een omgevingsvergunning is verleend (of vereist).

De Politie handhaaft op basis van de APV indien geluidhinder wordt veroorzaakt door "doe-het-zelf-bouwwerkzaamheden" zowel binnen als buiten de 'dagperiode'.

Al het in deze instructie genoemde is ook van toepassing op vergunningsvrije werken.

Op grond van artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht kunnen Burgemeester en Wethouders beleidsregels vaststellen en daarmee ontheffingsverzoeken consequent en consistent beoordelen. Dit is in het belang van de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid en voorkomt willekeur.

- De volgende publicaties zijn in ogenschouw genomen:
  - Circulaire Industrielawaai, Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne 1979
  - Circulaire Bouwlawaai 1981, Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne
  - Circulaire Bouwlawaai 1991 – 10 jaar later, Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.
  - Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening 1998, Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer
  - Handleiding meten en rekenen Industrielawaai 1999
  - Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval 2004 Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer
  - Circulaire Bouwlawaai 2010, Ministerie van Infrastructuur en Milieu
  - Bouwbesluit 2012. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

4. Definities

Dagwaarde

Het Bouwbesluit hanteert een dag-, avond- en nachtwaarde. Deze waarden worden als volgt bepaald.:

1. de waarde van het equivalente geluidsniveau bepaald over de dag, avond- en nachtperiode vermeerderd met een straf toeslag voor geluid met een impulsachtig karakter;
2. op de gevel van woningen en andere geluidsgevoelige gebouwen of op de grens van geluidsgevoelige terreinen;
3. overeenkomstig de Handleiding meten en rekenen Industrielawaai, internetuitgave 2004. Deze dagwaarde komt overeen met de dagwaarde van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT,dag}$), waarbij alleen, indien van toepassing, de impuls toeslag wordt toegepast.

dB(A): Eenheid van geluid (decibel) gecorrigeerd naar de gevoeligheid van het menselijk oor (A-correctie).

$L_{Ar,LT}$: Langtijdgemiddelde: het gemiddelde van de afwisselende niveaus van het ter plaatse optredende geluid, gemeten in een bepaalde periode en vastgesteld en beoordeeld overeenkomstig de Handleiding meten en rekenen Industrielawaai 1999.

L_{Amax} : Maximaal geluidniveau gemeten in de meterstand "Fast", als vastgesteld en beoordeeld volgens de Handleiding meten en rekenen Industrielawaai, internetuitgave 2004.

Dagperiode (reguliere werktijden): werkdagen en zaterdag tussen 7.00 uur en 19.00 uur.

Avondperiode: tussen 19.00 uur en 23.00 uur.

Nachtperiode: tussen 23.00 uur en 7.00 uur.

Grenswaarde: De ontheffingswaarde voor geluid tot welk niveau de ontheffing geldt.

Wijze van meten Voor het bepalen van de meetafstanden tot gevels en terreinen worden de definities uit de Wet geluidhinder gehanteerd. Dit is ook het geval als er een eventuele impuls toeslag toegepast moet worden. De inspecteur handhaaft op grond van Bouwbesluit 2012 art. 8.3 lid 3 en art. 4:1 Overige Geluidhinder van de APV. Bij meldingen zal het geluid op de gevel van de melder gemeten worden.

5. Ontheffing

Het is mogelijk voor bouw-, sloop- en renovatiewerkzaamheden ontheffing te verlenen op basis van artikel 8.3 lid 3 van het Bouwbesluit 2012. Voor overige geluidhinder kan de het college ontheffing verlenen conform de APV art. 4:1 lid 2.

De college kan een ontheffing verlenen van:

- werken buiten reguliere werktijden
- de maximale dagwaarde
- het tijdelijk in werking hebben van toestellen en apparaten of van het verrichten van handelingen die voor omwonenden of de omgeving geluidhinder veroorzaken

Voor toestellen en installaties die continu of permanent in bedrijf zijn, zoals grondwaterpompen, aggregaten, airco's bij particulieren en onderdruk machines wordt geen ontheffing verleend. Hier moet worden voldaan aan de geluidgrenswaarden zoals die gelden binnen de milieuwetgeving. Circulaire Bouwlawaai 2010, Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Voor elke ontheffing moet een separate aanvraag ingediend worden. De minimale periode tussen twee ontheffingen is gelijk aan het aantal avonden of nachten waarvoor de eerste ontheffing is verleend.

De periode tussen twee ontheffingen is gelijk aan de periode waarvoor de ontheffing is verleend. De minimale periode is 5 avonden en 5 nachten. Met betrekking tot het bepalen van de minimale periode tussen twee ontheffingen kan ook het cumulatief effect (wordt er in de nabijheid ook gebruik gemaakt van een ontheffing) bij de beoordeling afgewogen worden.

Bij de werkzaamheden wordt gebruik gemaakt van de meest geluidarme machines en best beschikbare technieken en werkwijze. Dat betekent bijvoorbeeld ook dat bij de uitvoering van de werkzaamheden een bepaalde indeling van het terrein moet worden aangehouden, of een gunstige bouw-, sloop-, renovatievolgorde moet worden gehanteerd, met als doel de geluidsoverlast voor de omgeving zoveel mogelijk te vermijden.

Aanvraag ontheffing

In uitzonderlijke gevallen, met zwaarwegend maatschappelijk belang, kan voor zon- en feestdagen ontheffing verleend worden.

Het verzoek om buiten de reguliere werktijden te mogen werken moet uiterlijk zes weken voor aanvang van de werkzaamheden worden ingediend middels het daarvoor bestemde aanvraagformulier. Het formulier is via <http://www.utrecht.nl> te downloaden.

6. Normstelling

In het beleid wordt een onderscheid gemaakt tussen verschillende etmaalperioden (dag-avond-nacht). Per etmaalperiode zijn toegestane geluidsniveaus vastgesteld. Daarbij wordt ook aangegeven hoeveel avonden of nachten deze geluidsniveaus mogen aanhouden.

De geluidsniveaus gelden op de gevels van geluidsvoelige bestemmingen, op een hoogte waar de hinder kan worden ondervonden. De geluidsniveaus gelden alleen voor geluidsgevoelige bestemmingen die ook daadwerkelijke worden gebruikt.

Dagperiode

Bouw-, sloop- en renovatiewerkzaamheden en andere tijdelijke activiteiten met een dagwaarde tot 60 dB(A) kunnen altijd – zonder ontheffing – worden uitgevoerd. In de tabel zijn grenswaarden opgenomen voor de dagwaarde van het geluidsniveau waarbij een maximale blootstellingsduur in dagen niet mag worden overschreden. Een ontheffing is alleen noodzakelijk wanneer de maximale blootstellingsduur wordt overschreden of wanneer een dagwaarde van 80dB(A) of meer wordt veroorzaakt.

Voor werkzaamheden van ma t/m za van 7.00 uur tot 19.00 uur gelden de grenswaarden uit onderstaande tabel 8.3 van het Bouwbesluit

Dagwaarde	≤ 60 dB(A)	> 60 dB(A)	>65 dB(A)	> 70 dB(A)	> 75 dB(A)	> 80 dB(A)
maximale blootstellingsduur	onbeperkt	50 dagen	30 dagen	15 dagen	5 dagen	0 dagen

Avondperiode (19.00–23.00)

Voor het werken in de avondperiode is altijd een ontheffing noodzakelijk. Bij de ontheffing om in de avondperiode te mogen werken worden grenswaarden gesteld. Bij de uitvoering van werkzaamheden in de avondperiode mogen de aangegeven waarden uit onderstaande tabel niet worden overschreden:

Ontheffingsregime avondperiode 19.00 uur – 23.00 uur					
Ontheffingsregime	V	IV	III	II	I
L_{A,r,LT} in dB(A)	≤ 55 dB(A)	> 55 – ≤ 60 dB(A)	> 60 – ≤ 65 dB(A)	> 65 – ≤ 70 dB(A)	> 70 dB(A)
L_{A,max} in dB(A)	≤ 65 dB(A)	> 65 – ≤ 70 dB(A)	> 70 – ≤ 75 dB(A)	> 75 – ≤ 80 dB(A)	> 80 dB(A)
Maximale blootstellingsduur	30 avonden	15 avonden	5 avonden	1 avond	niet mogelijk

Nachtperiode (23.00–07.00)

Voor het werken in de nachtperiode is altijd een ontheffing noodzakelijk. Bij de ontheffing om in de 'nachtperiode' te mogen werken worden grenswaarden gesteld. Bij de uitvoering van werkzaamheden in de nachtperiode mogen de aangegeven waarden uit onderstaande tabel niet worden overschreden:

Ontheffingsregime nachtperiode 23.00 uur – 7.00 uur					
Ontheffingsregime	X	IX	VIII	VII	VI
L_{Ar,LT} in dB(A)	≤ 50 dB(A)	> 50 – ≤ 55 dB(A)	> 55 – ≤ 60 dB(A)	> 60 – ≤ 65 dB(A)	> 65 dB(A)
L_{Amax} in dB(A)	≤ 60 dB(A)	> 60 – ≤ 65 dB(A)	> 65 – ≤ 70 dB(A)	> 70 – ≤ 75 dB(A)	> 75 dB(A)
Maximale blootstelingsduur	15 nachten	5 nachten	1 nacht	4 uur in een nacht	niet mogelijk

Continue of permanente geluidsbronnen

Als er geluidsbronnen continu of permanent in bedrijf zijn (grondwaterpompen, generatoren) dan moeten deze voldoen aan de eisen van de milieuwetgeving, in het bijzonder de grenswaarden voor industrielawaai. Dit houdt in dat de installatie 50 dB(A), 45 dB(A), 40 dB(A) mag produceren op een geluidsgevoelige gevel, respectievelijk in de dag-, avond- of nachtperiode.

7. Toetsing aanvraag ontheffing

Bij deze toets worden de volgende belangen afgewogen: het belang van de aannemer, de opdrachtgever, de omwonenden, het milieu en het economisch belang. Daar kan het ene belang zwaarder wegen dan het andere, afhankelijk van het tijdstip van de werkzaamheden. Enkel economische redenen alleen zijn voor een ontheffing niet zwaarwegend genoeg.

Voor uitzonderlijke situaties beslist Integraal Resultaat Verantwoordelijke (IRM) VTH.

Uitgangspunt is dat er niet buiten de reguliere werktijden wordt gewerkt, er kan slechts medewerking worden verleend aan een verzoek indien er sprake is van één van de onderstaande aspecten.

1. – maatschappelijk zwaarwegend belang (bijvoorbeeld regionale/nationale infrastructuur);
2. – beperken of voorkomen van negatieve effecten op bereikbaarheid (gedurende de dag);
3. – bevorderen van de veiligheid van mens en dier;
4. – verkorten van de blootstellingsduur;
5. – en werken omdat de werkzaamheden geen interval toestaan;

6. –maatregelen die tijdens de reguliere tijden onevenredige kosten met zich meebrengen en niet in verhouding staan tot de hinderperiode (onder deze onevenredige kosten worden niet verstaan de economische belangen van de opdrachtgever/huurder of bouwende partij).

Toelichting

Het doel is om hinder zoveel mogelijk te beperken. Uit de ingediende gegevens moet blijken waarom het onvermijdelijk is dat de werkzaamheden buiten reguliere werktijden moeten plaatsvinden.

In ieder geval dient aangetoond te worden dat er gebruik gemaakt wordt van de best beschikbare technieken en werkwijze.

Voorwaarden bij ontheffing

Voor een ontheffing dient aanvrager aan de volgende voorwaarden te voldoen:

1. omwonenden adequaat en regelmatig over de werkzaamheden en de eventuele overlast die dit voor hen oplevert, informeren. Dit kan door het houden van een informatieavond, het verzenden van schriftelijke informatie, publicatie in de plaatselijke huis aan huis bladen, via een website of social media;
2. aan omwonenden wordt een telefoonnummer verstrekt waar men met vragen en/of klachten terecht kan. Tijdens de duur van de ontheffing moet de aannemer op dit telefoonnummer te bereiken zijn;
3. de aannemer moet expliciet gewezen worden op zijn plicht om bij werkzaamheden in de avond of nacht is het van belang plicht het personeel te instrueren om in die periode geen onnodige geluidsoverlast te veroorzaken;
4. bij de werkzaamheden wordt gebruik gemaakt van naar de meest geluidarme machines en best beschikbare technieken en werkwijze;
5. de werkvolgorde zodanig aan te passen dat het meeste lawaai vroeg in de avond is of laat in de ochtend.
6. verlichting op de bouwplaats wordt zo opgesteld dat direct omwonenden hier geen hinder van ondervinden;
7. de plaatselijke politie dient op de hoogte te worden gesteld van de voorgenomen werkzaamheden tijdens de ontheffing;

het Bureau Bereikbaarheid Utrecht (BBU), telefoon: (030) 286 70 89, dient goedkeuring te hebben verleend voor de bereikbaarheid

Aanvullend kunnen per situatie nog de volgende voorwaarden worden gesteld:

8. het verrichten van een akoestisch onderzoek conform de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai, internetuitgave 2004;
9. de verleende ontheffing en meetgegevens dienen op elk moment op de bouwplaats (of binnen 1 uur digitaal) ter inzage en controle overlegd te kunnen worden aan de inspecteur handhaving.

Verlenen toestemming

IRM VTH verleent de ontheffing onder voorwaarden.

8. Toezicht en handhaving

Toezicht

De inspecteur-handhaving bespreekt de hinderaspecten bij de voorbespreking van de omgevingsvergunning met de vergunninghouder (ic opzichter of uitvoerder) en wijst hem op de consequenties. Hij wijst de vergunninghouder er op dat voor het uitvoeren van bouw-, sloop- en renovatie werkzaamheden buiten de 'dagperiode' een ontheffing moet worden aangevraagd met onderbouwing van de noodzaak en vermelding van de te treffen maatregelen die de hinder beperken. Verder geeft hij aan welke voorwaarden er aan de ontheffing zijn verbonden.

Overdag (tussen 7.00 uur en 19.00 uur)

Bij meldingen treden we actief op. Om te beoordelen of de melding gegrond is wordt er op de gevel van de klager een indicatieve geluidsmeting uitgevoerd.

Indien blijkt dat niet voldaan wordt aan artikel 8.3 van het Bouwbesluit 2012, dan wel de opgelegde waarden bij een ontheffing op grond van art 4:1 APV. wordt de aannemer hierop aangesproken. De duur van de activiteiten dient teruggebracht te worden tot een zodanig niveau dat wel aan artikel 8.3 van het Bouwbesluit 2012 kan worden voldaan. In dit geval is er sprake van een mondelinge waarschuwing zonder juridische gevolgen.

Indien binnen 1 week wederom een klacht binnenkomt zal een langdurige geluidsmeting worden uitgevoerd om de dagwaarde over de feitelijke bouw/sloop/renovatieactiviteiten vast te stellen. Deze langdurige meting wordt niet aangekondigd bij de uitvoerder/aannemer. Blijkt uit deze geluidsmeting een overschrijding dan zal er conform de handhavingstrategie Bouwen en slopen Gemeente Utrecht (door B&W vastgesteld op 27 augustus 2013) worden gehandhaafd.

Avond- en nachtelijke uren

In de avond- en nachtelijke uren wordt de behandeling van klachten en meldingen door de politie uitgevoerd. Daarbij is de politie door VTH-THBO over de verleende ontheffingen geïnformeerd. Indien nodig geeft de politie e.e.a door aan de inspecteur handhaving van VTH-THBO.